

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 25.

V Ljubljani, 23. rženega cveta 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglas in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštne 6 K.

Vsebina: Obravnava šol. zamud v konjiškem okraju. — Naš denarni zavod. — Učiteljstvo in ljudska izobrazba. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih, stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Pobijmo ga! Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Pouk o gospodinjstvu v ponavljalni šoli. — Inserati.

Tovariši in tovarišice! Pripravljajte se na XVII. glavno skupščino naše „Zaveze“ v Pulju dne 13., 14. in 15. avgusta t. l.!

Obravnava šol. zamud v konjiškem okraju.

Velikanska mizerija je vladala leta in leta sem v obravnavanju šolskih zamud. Prerivanje iz rame na ramo, šepasti Amtsschimmel, prevelika popustljivost so bili pritirali šolski obisk do prave ironije!

Šolski voditelji in učitelji so kleli sv. Birokracija, prosili okrajni šolski svet, lamentirali po časnikih, da bi se jih bil kamen usmilil, a šimel je šepal in šepal prav po nadušljivo. Slavna gospoda, da je sorazmerno z obiskom padla tudi višina učnih uspehov, je seveda znana stvar. Težko nam je bilo, ker je bilo ljudstvo na ta način tirano v nevednost, a še huje nas je bolelo, ker so šolske oblasti od najnižje do najvišje inštanca vso krivdo in odgovornost valile na nas.

Napravili smo obupen naskok! Obrnili smo se v posebni spomenici direktno na okrajni šolski svet s prošnjo, da odpomore tem naravnost škandaloznim razmeram ali nas pa razbremeni vsake odgovornosti z ozirom na napredek šole.

To je pomagalo.

Postavili so nalašč v to svrhu referenta, ki bode obravnaval zamude točno in natančno, in edinole zamude, ne pa razen drugih, po mnenju oblasti še važnejših poslov tudi še zamude. V zaslugo pa moramo šteti okr. šol. svetu, da je za referenta izbral učitelja, zakaj to nam je porok, da je vsa stvar v popolnoma dobrih rokah in v novem tiru. Le učitelj ve, kako se naj prime to ali ono zanikrno stranko, on zna upoštevati težnje prizadetih, je li so opravičene ali ne. Komaj poteka tretji mesec, kar so uvedli to naredbo, in že vse učiteljstvo z radostjo konstatuje, da je tozadevno uradovanje sedaj popolnoma dru-

gačno. Brzo reševanje zamud in kar najhitrejša izvršitev kazni sta odmah pošegetale renitentne stranke, da so se zopet spomnile, da še eksistira za njihove otroke — šola. Menimo pa tudi, da okraj. šol. svet borih par kronic*), ki jih žrtvuje dobri stvari, pač v očigled veliki koristi napredku na šolskem polju, prav lahko utrpi.

Želimo samo, da bi tudi vsi drugi okr. šol. sveti posnemali ta zgled in nastavili za referenta učitelja, ki bo vodil vso stvar vestno, brzo in sigurno — v korist šolstva.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca velikega travna 1905 K 82.123.73.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Učiteljstvo in ljudska izobrazba.

Poroča Anton Mervlč, učitelj v Povirju.

Po vsi Slovenji je rabučal silen vihar. Najmogočnejša drevesa, najmočnejše stavbe morajo kloniti njegovi titanski moči. Seveda si ne smemo predstavljati tega viharja preveč realno. Vzdignimo se le v duhu v idealne višine, ki se v njih tako rada giblje uboga učiteljska para. Odkod pa ta vihar? Po slovenskih pokrajinah so se našli možje ki jim je baje pri srcu omika in napredek preprostega ljudstva. Ustanovila so se društva za povzdigo duševnega nivoa preprostih ljudi; programi so gotovo sestavljeni, ki se bo po njih vršilo to prevažno delo in pri nas je završalo kot v mravljišču, če dregnemo vanje s palico.

Jako lepo in hvalevredno je to delo, toda kdo naj ga izvršuje. »Vsak zavedni Slovenec«, je lakoničen odgovor na to.

*) Po 30 K mesečno.